

DEN ÖVERALLT TILLGÄNGLIGA DIGITALA INRE MARKNADEN

Den digitala inre marknaden är ett av de mest lovande och utmanande områdena för framsteg, med en potentiell effektivitetsvinst på 415 miljarder euro. Den skapar nya möjligheter att stärka ekonomin genom e-handel, samtidigt som det blir lättare för företagen att följa administrativa och finansiella regler och kunderna får större inflytande genom e-förvaltning. Marknads- och förvaltningstjänster som tagits fram inom den digitala inre marknaden tar nu steget från fasta till mobila plattformar och blir tillgängliga på fler och fler platser. På så sätt erbjuds tillgång till information och innehåll när som helst, var som helst och på vilken enhet som helst (s.k. ubikvitär – dvs. överallt tillgänglig – handel och förvaltning). Dessa framsteg kräver ett regelverk som gynnar utveckling av datormoln, gränslös mobildataanslutning och förenklad tillgång till information och innehåll, med garantier för personlig integritet, personuppgifter, it-säkerhet och nätneutralitet.

RÄTTSLIG GRUND

Artiklarna 4.2 a, 26, 27, 114 och 115 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

MÅL

Den digitala inre marknaden handlar i grund och botten om att ta bort nationella hinder för transaktioner som sker på nätet. Den bygger vidare på idén om den gemensamma marknaden, som var avsedd att avskaffa handelshinder mellan medlemsstater för att öka det ekonomiska välbefindandet och bidra till ”en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken”. Denna tanke vidareutvecklades till den inre marknaden, som definieras som ”ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs”. Genom Europa 2020-strategin, som följde på Lissabonstrategin^[1], infördes en digital agenda för Europa^[2] som ett av sju flaggskeppsinitiativ. Därmed erkändes att användning av informations- och kommunikationsteknik (IKT) kommer att spela en avgörande roll om EU ska kunna uppnå sina mål till 2020 (2.3.3). Kommissionens strategi för den digitala inre marknaden visar att den är en prioritet för kommissionen^[3].

Den digitala inre marknaden har potentialen att förbättra tillgången till information, ge effektivitetsvinster i form av minskade transaktionskostnader, immateriell konsumtion och

[1]Lissabonstrategin syftade till att göra EU till ”världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi, med förmåga till långsiktig ekonomisk tillväxt och med fler och bättre arbetstillfällen och större social sammanhållning”.

[2]<http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

[3]Kommissionens meddelande *En strategi för en inre digital marknad i Europa* (COM(2015)0192). Se även ytterligare handlingar som offentliggjordes tillsammans med pressmeddelandet på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4919_sv.htm. Information om de relevanta offentliga samråden (inledda, planerade och avslutade) finns att tillgå på <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/consultations>

minskad miljöpåverkan samt tillhandahålla bättre affärsmodeller och administrativa modeller^[4]. Mer e-handel innebär påtagliga fördelar för konsumenterna, såsom en snabb utveckling av nya produkter, lägre priser, större urval och bättre kvalitet på varor och tjänster, tack vare att den gränsöverskridande handeln utvecklas och det blir lättare att jämföra erbjudanden^[5]. Mer e-förvaltning underlättar efterlevnaden på nätet och skapar arbetstillfällen och affärsmöjligheter för både allmänheten och företagen^[6].

En kartläggning av kostnaderna för uteblivna åtgärder på EU-nivå och IMCO-utskottets studie om den inre marknads och konsumentskyddets bidrag till tillväxten, *Contribution of the Internal Market and Consumer Protection to Growth*, har visat att den digitala inre marknaden skulle kunna bidra med omkring 415 miljarder euro till BNP i EU-28^[7]. På specifika politikområden, till exempel som en följd av användningen av datormoln, skulle 80 procent av organisationerna kunna minska sina kostnader med mellan 10 och 20 procent. Bland de övriga fördelarna märks förbättringar när det gäller mobilt arbete (46 procent), produktivitet (41 procent) och standardisering (35 procent) samt nya affärsmöjligheter (33 procent) och nya marknader (32 procent)^[8]. Sårbara personer (äldre, personer med nedsatt rörlighet, personer i isolerade glesbygdsområden och personer med svag köpkraft) kan dra särskilt stor nytta av den digitala inre marknaden. Därmed kommer EU att bli bättre rustat att möta vår tids demografiska utmaningar^[9].

RESULTAT

En nystart för den europeiska ekonomin med hjälp av den digitala inre marknaden: eftersom den inre marknads potential ännu inte utnyttjas till fullo har parlamentet, rådet och kommissionen gjort insatser för en nystart av den inre marknaden och för att sätta allmänheten, konsumenterna och små och medelstora företag i centrum för politiken för den inre marknaden^[10]. Den digitala inre marknaden har en central roll att spela i dessa insatser.

I sitt meddelande *Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla* ([COM\(2010\)2020](#)) redogjorde kommissionen för sju flaggskeppsinitiativ – däribland den digitala agendan – som är avsedda att ”omvandla EU till en smart och hållbar ekonomi för alla, med hög sysselsättning, produktivitet och social sammanhållning”.

För att vidareutveckla Europa 2020-strategin offentliggjorde kommissionen i maj 2010 en rapport med titeln *En ny strategi för den inre marknaden i ekonomins och samhällets*

---

[4]Se *Streaming and Online Access to Content and Services*, en studie som utarbetades för Europaparlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd 2014:

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/2014/492435/IPOL-IMCO_ET\(2014\)492435_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/2014/492435/IPOL-IMCO_ET(2014)492435_EN.pdf)

[5]En beräkning av fördelarna med aktuella initiativ finns i *Roadmap to Digital Single Market*, ett informationsmeddelande som utarbetades för Europaparlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd 2012: <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201209/20120914ATT51402/20120914ATT51402EN.pdf>

[6]Se *European Single Point of Contact*, en studie som utarbetades för parlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd 2013, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/2013/507453/IPOL-IMCO_ET\(2013\)507453_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/2013/507453/IPOL-IMCO_ET(2013)507453_EN.pdf)

[7]Se studien om den inre marknads och konsumentskyddets bidrag till tillväxten, *Contribution of the Internal Market and Consumer Protection to Growth*, utarbetad för parlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd (utredningsavdelning A, 2014), [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/518762/IPOL_STU\(2014\)518762_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/518762/IPOL_STU(2014)518762_EN.pdf) och [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536364/EPRS_STU\(2015\)536364_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536364/EPRS_STU(2015)536364_EN.pdf)

[8]Kommissionens meddelande *Att frigöra de molnbaserade datortjänsternas potential i Europa* ([COM\(2012\)0529](#)).

[9]Kommissionens meddelande *Samstämmiga ramar för att öka tilltron till en inre e-marknad för e-handel och nättjänster* ([COM\(2011\)0942](#)).

[10]I tidigare insatser försökte man förbättra den inre marknads funktion och säkerställa konsumentskydd genom bland annat dataskyddsdirektivet (95/46/EG – ett förslag till allmän uppgiftsskyddsförordning från 2012 diskuteras för närvarande av parlamentet), direktivet om elektronisk handel (2000/31/EG), telekommunikationspaketet, som omfattade direktivet om integritetsskydd och elektronisk kommunikation (2002/58/EG), direktivet om betaltjänster (2007/64/EG), direktivet om konsumenträttigheter (2011/83/EU) samt förordningen om roaming ((EU) nr 531/2012).

tjänst för Europa. Rapporten syftade till en heltäckande strategi för den inre marknaden som omfattade alla berörda politikområden, inklusive politiken på det digitala området. I rapporten föreslås också flera initiativ för att understödja den inre marknaden genom att undanröja hinder. Dessa meddelanden från kommissionen, liksom parlamentets resolution av den 20 maj 2010 om förverkligandet av en inre marknad för konsumenter och medborgare^[11], banade väg för meddelandet *På väg mot en inre marknadsakt* ([COM\(2010\)0608](#)), där kommissionen presenterade en rad åtgärder som var utformade för att stärka EU:s ekonomi och skapa arbetstillfällen. Som en uppföljning av sitt meddelande av den 11 januari 2012 *Samstämiga ramar för att öka tilltron till en inre e-marknad för e-handel och nättjänster* ([COM\(2011\)0942](#)) offentliggjorde kommissionen i juni 2012 meddelandet *Bättre styrning av den inre marknaden* ([COM\(2012\)0259](#)). Där föreslogs att insatserna skulle koncentreras till de sektorer som har högst tillväxtpotential, däribland nätverksindustrierna (exempelvis energi och telekommunikation).

I september 2012 offentliggjorde kommissionen meddelandet *Att frigöra de molnbaserade datortjänsternas potential i Europa*, där följande nyckelåtgärder föreslogs: 1) bringa reda i standarddjungeln, 2) garantera säkra och rättvisa avtals- och kontraktsvillkor samt 3) inrätta ett europeiskt partnerskap för molntjänster som kan göra den offentliga sektorn till en drivkraft för innovation och tillväxt. Meddelandet syftade till att på detta sätt åtgärda problem såsom fragmenteringen av den digitala inre marknaden och komplicerade avtalsförhållanden ([COM\(2012\)0529](#)).

I oktober 2012 lade kommissionen fram en andra uppsättning förslag – *Inre marknadsakt II* ([COM\(2012\)0573](#)) – som bestod av tolv nyckelåtgärder med inriktning på fyra huvudsakliga drivkrafter för tillväxt, sysselsättning och förtroende: integrerade nätverk, rörlighet för personer och företag över gränserna, den digitala ekonomin samt åtgärder för att stärka sammanhållningen och konsumentnyttan.

Den 6 maj 2015 antog kommissionen strategin för den digitala inre marknaden, som består av tre grundpelare: 1) Förbättra tillgången till digitala varor och tjänster för konsumenter och företag i hela unionen. 2) Skapa goda förutsättningar och likvärdiga villkor så att digitala nät och innovativa tjänster kan blomstra. 3) Maximera den digitala ekonomins tillväxtpotential. Kommissionen har upprättat en färdplan med 16 nyckelåtgärder inom de tre grundpelarna som ska påbörjas före utgången av 2016^[12]. För att mäta Europas framsteg mot en digital ekonomi och ett digitalt samhälle skapade kommissionen ett onlineverktyg, närmare bestämt ett index för den digitala ekonomin och det digitala samhället (*The Digital Economy and Society Index*, DESI^[13]). Detta verktyg samlar fem relevanta indikatorer med anknytning till Europas aktuella mångfasetterade politiska situation på det digitala området, och ger därigenom en överblick över resultaten i varje medlemsstat. Sedan offentliggörandet av strategin har kommissionen lagt fram ett antal lagstiftningsförslag som syftar till att förverkliga den digitala inre marknaden. Nya lagstiftningsförslag syftar till att ta itu med frågor såsom omotiverad geoblockering^[14], gränsöverskridande paketleveranser^[15], gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster

---

[11]EUT C 161 E, 31.5.2011, s. 84.

[12]Kommissionens meddelande *En strategi för en inre digital marknad i Europa* ([COM\(2015\)0192](#)). Se även ytterligare handlingar som offentliggjordes tillsammans med pressmeddelandet på http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4919_sv.htm. Information om de relevanta offentliga samråden (inledda, planerade och avslutade) finns att tillgå på <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/consultations>.

[13]http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-385_en.htm

[14]Förslag till förordning om åtgärder mot geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kundernas nationalitet, bostättningsort eller etableringsort på den inre marknaden, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52016PC0289>

[15]Förslag till förordning om gränsöverskridande paketleveranstjänster, <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/SV/1-2016-285-SV-F1-1.PDF>

online^[16], en översyn av förordningen om konsumentskyddssamarbete^[17], audiovisuella medietjänster^[18], avtal om försäljning av varor på nätet och annan distansförsäljning av varor^[19] och avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll^[20]. Kommissionen har även offentliggjort meddelanden som förklarar kommande politiska strategier, t.ex. avseende onlineplattformar^[21].

EUROPAPARLAMENTETS ROLL

Parlamentet har spelat en ledande roll i nystarten av den inre marknaden och driver på och sätter agendan för den digitala inre marknaden^[22].

I sin resolution av den 20 april 2012 *En konkurrenskraftig digital inre marknad – e-förvaltning som en spjutspets*^[23] pekade parlamentet på behovet av tydliga och sammanhållna rättsliga ramar för ömsesidigt erkännande av e-autentisering, e-identifiering och e-signaturer, vilket är nödvändigt för att möjliggöra gränsöverskridande administrativa tjänster som fungerar i hela EU.

Den 11 december 2012 antog parlamentet två icke-lagstiftningsresolutioner med anknytning till den inre marknaden: en om att fullborda en inre e-marknad^[24] och en om en strategi för digital frihet i EU:s utrikespolitik^[25]. Målet med resolutionerna var att utarbeta politik och praxis som syftar till att inrätta en verklig digital inre marknad i EU för att hantera 27 olika regelverk på viktiga områden såsom moms, postväsen och immaterialrätt. Att knyta små och medelstora företag till den digitala revolutionen genom en genuin, välutvecklad e-handel som omfattar hela Europa var en av de rekommendationer som riktades till kommissionen och rådet i syfte att riva de digitala barriärerna mellan medlemsstaterna.

Den 4 juli 2013 antog parlamentet ytterligare en resolution om fullbordande av den digitala inre marknaden^[26], med inriktning på att utnyttja den digitala inre marknadens fulla potential, åtgärda kompetensklyftan, bygga upp förtroende, säkerhet och konsumenternas tillit, skapa ett attraktivt och lagligt utbud av digitalt innehåll samt utveckla mobila tjänster och den internationella dimensionen. I denna resolution fastställdes politiska riktlinjer som kommissionen därefter följde i sin strategi för den digitala inre marknaden. Parlamentets framgångar på det digitala området bygger på förberedande arbete som utförts av arbetsgruppen för e-handel och den digitala inre marknaden, under ledning av ledamoten Róza Gräfin von Thun und Hohenstein.

---

[16] Förslag till förordning om säkerställande av gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden, <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/SV/1-2015-627-SV-F1-1.PDF>

[17] Förslag till förordning om samarbete mellan de nationella myndigheter som ansvarar för genomdrivandet av konsumentskyddslagstiftningen (2016/0148(COD)), http://ec.europa.eu/consumers/consumer_rights/unfair-trade/docs/cpc-revision-proposal_en.pdf

[18] Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster, mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden (COM(2016)0287), http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=15948

[19] Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor på nätet och annan distansförsäljning av varor (COM(2015)0635 – 2015/0288(COD)), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/?qid=1450431933547&uri=CELEX:52015PC0635>

[20] Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll (COM(2015)0634 – 2015/0287(COD)), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1450431933547&uri=CELEX:52015PC0634>.

[21] Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – *Onlineplattformar och den digitala inre marknaden: Möjligheter och utmaningar för Europa* (COM(2016)0288), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016DC0288>

[22] För en interaktiv översikt över parlamentets lagstiftningsverksamhet på området för den digitala inre marknaden, se [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2015/542204/IPOL_ATA\(2015\)542204_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2015/542204/IPOL_ATA(2015)542204_EN.pdf)

[23] Antagna texter, P7_TA(2012)0140.

[24] Antagna texter, P7_TA(2012)0468.

[25] Antagna texter, P7_TA(2012)0470.

[26] Antagna texter, P7_TA(2013)0327.

Som en reaktion på strategin för den digitala inre marknaden antog parlamentet den 19 januari 2016 en resolution om vägen mot en rättsakt för den digitala inre marknaden^[27]. I denna uppmanades kommissionen att stoppa omotiverad geoblockering, att förbättra EU-konsumenternas tillgång till varor och tjänster, att säkerställa likvärdigt och framtidssäkert konsumentskydd, oavsett om digitalt innehåll köps online eller offline, att hitta innovativa lösningar för gränsöverskridande pakettleveranser i syfte att förbättra tjänster och sänka kostnader, att avlägsna hinder för små och medelstora företag, nystartade företag och expanderande företag samt att ta vara på möjligheterna med ny informations- och kommunikationsteknik, såsom stordata, molntjänster, sakernas internet och 3D-utskrift. Parlamentet argumenterade för en innovationsvänlig politik gentemot onlineplattformar (t.ex. sökmotorer och appbutiker) vilken underlättar marknadsinträde, och förespråkade en översyn av direktivet om integritet och elektronisk kommunikation för att se till att dess bestämmelser stämmer överens med EU:s nya uppgiftsskyddsregler.

Parlamentet bidrar till uppbyggnaden av den digitala inre marknaden genom intensiv lagstiftningsverksamhet. Den senaste lagstiftningen omfattar följande: införandet av garantier för nätneutralitet; en sänkning av roamingtaxorna, vilket ledde till att avgifter för dataroaming försvann den 15 juni 2017^[28]; antagande av direktivet om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation^[29], förordningen om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden^[30] samt direktivet om Europas internetsäkerhetsregler^[31]. När det gäller uppgiftsskyddspaketet^[32] offentliggjordes förordning (EU) 2016/679 och direktiv (EU) 2016/680 i *Europeiska unionens officiella tidning* den 4 maj 2016^[33]. Dessa texter garanterar bättre tillgång för medborgarna till sina egna uppgifter och information om hur uppgifterna behandlas, rätten till uppgiftsportabilitet, en förtydligad ”rätt att bli bortglömd” och rätten att få veta när ens uppgifter har hackats^[34]. Förordningen kommer att tillämpas från och med den 25 maj 2018. Medlemsstaterna ska ha införlivat direktivet i sin nationella lagstiftning senast den 6 maj 2018^[35]. Parlamentet bedriver för närvarande ett intensivt lagstiftningsarbete med anledning av förslag som presenterats som en uppföljning av strategin för den digitala inre marknaden och parlamentets resolution om vägen mot en rättsakt för den digitala inre marknaden^[36].

Forskning på uppdrag av parlamentet visar på den digitala inre marknads betydande potential när det gäller att minska kostnaderna och hindren i Europa för medborgare och företag^[37], göra den europeiska ekonomin mer miljövänlig^[38] och omvandla den till en i högre grad social

---

[27]Antagna texter, [P8_TA\(2016\)0009](#).

[28]EUT L 310, 26.11.2015, s. 1. EUT C 261 E, 10.9.2013, s. 54.

[29]EUT L 155, 23.5.2014, s. 1.

[30]EUT L 257, 28.8.2014, s. 73.

[31]Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1148 av den 6 juli 2016 om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen.

[32][http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2012/0011\(COD\)&l=en](http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2012/0011(COD)&l=en)

[33]<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2016:119:FULL&from=EN>

[34]http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6321_sv.pdf

[35]<http://ec.europa.eu/justice/data-protection/>

[36]Antagna texter, [P8_TA\(2016\)0009](#).

[37]Se *Reducing costs and barriers for businesses in the Single Market*, en studie som utarbetades av utredningsavdelning A och London Economics för parlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd 2016, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578966/IPOL_STU\(2016\)578966_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578966/IPOL_STU(2016)578966_EN.pdf)

[38]Se *Longer lifetime for products*, en studie som utarbetades av utredningsavdelning A och TNO för parlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd 2016.

ekonomi^[39]. I Europa kan en betydande del av denna potential förverkligas genom utvecklingen av e-förvaltning och därmed sammanhängande tjänster, t.ex. e-hälsa^[40].

Aktuell forskning visar att den pågående brexitprocessen kommer att medföra avsevärd osäkerhet och negativa följder för den inre marknaden och för unionsmedborgarnas rättigheter på den digitala inre marknaden^[41]. Parlamentet kommer att behöva spela en viktig roll när det gäller att se till att demokratisk legitimitet och respekt för medborgerliga rättigheter finns med i denna process^[42].

Mariusz Maciejewski

10/2018

---

[39]Se *Social economy*, en studie som utarbetades av utredningsavdelning A och Optimity Advisors för parlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd 2016, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578969/IPOL_STU\(2016\)578969_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578969/IPOL_STU(2016)578969_EN.pdf)

[40]Se *Ubiquitous developments of the Digital Single Market*, en studie som utarbetades av utredningsavdelning A och en grupp bestående av WIK, RAND och TNO för parlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd 2013. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET\(2013\)507481_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET(2013)507481_EN.pdf)

[41]Repasi R., Proceedings of the Workshop on the consequences of Brexit, 2017, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602052/IPOL_STU\(2017\)602052_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602052/IPOL_STU(2017)602052_EN.pdf), och Eeckhout P., The Consequences of Brexit for the Customs Union and the Internal Market Acquis for Goods, 2017, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/602053/IPOL_BRI\(2017\)602053_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/602053/IPOL_BRI(2017)602053_EN.pdf)

[42]Stoll P.T., The Role and Powers of the European Parliament in the Brexit Process, 2017, [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/602054/IPOL_IDA\(2017\)602054_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/602054/IPOL_IDA(2017)602054_EN.pdf)